

GOD?

Deel 2

**SPIEGEL
VAN DE MENS**

GOD?

Deel 2

SPIEGEL
VAN DE MENS

Rob Kiekens

Omslag: Rob Kiekens
Taaladvies: Luc Van Ongeval
Redactie: Dani Verachtert
ISBN: 978-94-6405-2817
© 2020 Rob Kiekens

INLEIDING	9
GODEN EN GODINNEN, SPIEGELS VAN DE MENS	11
SPIEGELS VAN DE MENSELIJKE KENNIS	13
1. ALWETENDE GODEN?	14
* <i>Goddelijke dilemma's</i>	16
2. DE EERSTE MENSEN	20
* <i>Pan Gu</i>	21
* <i>Adam en Eva</i>	22
* <i>Askr en Embla</i>	23
* <i>De eerste Tainovrouwen</i>	24
3. GODDELIJKE STRAFFEN	25
* <i>Ziekten</i>	28
* <i>Homoseksualiteit</i>	30
* <i>De zondvloed</i>	32
<i>Mesopotamische zondvloedverhalen</i>	40
<i>Wereldwijd zondvloedverhalen</i>	45
<i>De echte zondvloed(en)</i>	48
<i>De komende zondvloed(en)</i>	51
* <i>De 10 plagen</i>	53
<i>1001 plagen</i>	56
<i>De grootste plaag</i>	58
4. HET VERSCHIL TUSSEN MENS EN DIER	59
* <i>Cognitieve eigenschappen</i>	59
<i>Geheugen</i>	61
<i>Bewustzijn</i>	62
<i>Oorzaak en gevolg</i>	66
<i>Probleemoplossend vermogen</i>	67
<i>Werktuigen</i>	73
<i>Samenwerken</i>	77
<i>Spraak, tekens en symbolen</i>	80
* <i>Theory of mind</i>	82
* <i>Gevoelens</i>	86
<i>Empathie en altruïsme</i>	87
<i>In het begin was er... de spiegel</i>	90
<i>Verontwaardigde apen</i>	92
* <i>Storingen op de lijn</i>	94
* <i>Bonobo's</i>	96
* <i>De ijdeltuit</i>	103
<i>Mon dieu</i>	107
<i>Maar...</i>	112

SPIEGELS VAN DE MENSELIJKE AARD	113
1. ALOMTEGENWOORDIGE GODEN	117
* <i>Reislustige goden</i>	118
2. ONSTERFELIJKE GODEN	122
* <i>Paganisme</i>	126
* <i>(Over)levende goden</i>	131
3. ALMACHTIGE GODEN	133
* <i>Huisgoden</i>	135
* <i>Mediagoden</i>	137
4. ALGOEDE GODEN	138
* <i>Altruïstisch</i>	143
* <i>Barmhartig</i>	146
* <i>Beschermend</i>	147
* <i>Verdraagzaam</i>	152
<i>Baten ze niet, ze schaden ook niet?</i>	155
<i>Katholieken en protestanten</i>	157
<i>Mohammed</i>	158
<i>Monoculturen</i>	160
* <i>Verboden te lachen</i>	162
<i>Blasfemie</i>	162
<i>Atheïsme</i>	164
<i>Kritiek</i>	165
<i>Afvalligheid</i>	165
<i>Mensenrechten</i>	166
5. OVERAL SCHERPE KANTJES	167
* <i>Discriminerend</i>	168
* <i>Bloeddorstig</i>	170
* <i>Roofzuchtig</i>	174
* <i>Krijgshaftig</i>	179
* <i>Oorlogszuchtig</i>	181
* <i>Meedogenloos</i>	186
* <i>Vrouwonvriendelijk</i>	190
<i>Weg met godinnen</i>	192
* <i>Kindonvriendelijk</i>	197
* <i>Theocide en cultuurmoord</i>	199
<i>De dood van Osgaart</i>	201
SPIEGEL VAN DE MENS	202
NAWOORD	207

EN DE MENS SCHIEP GOD
NAAR ZIJN BEELD EN GELIJKENIS

INLEIDING

Zolang de kennis van de mens onvoldoende was om een verklaring te vinden voor natuurverschijnselen of om vragen over leven, ziekte en dood te beantwoorden, werden deze meestal toegeschreven aan bovennatuurlijke krachten en wezens, aan godheden en geesten, trollen en djinns, goede en kwade. Die kregen macht en kennis toegedicht die deze van de mens ver te boven gingen.

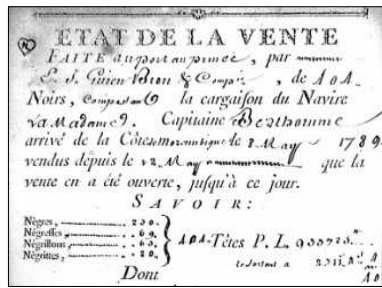
Daarvan is in werkelijkheid uiteraard nooit iets gebleken. Virtuele wezens kunnen immers niet over meer kennis beschikken dan de mensen die hen schiepen. De vermeende goddelijke kracht, macht en vaardigheden lagen altijd in het verlengde van de menselijke kunde en kennis. Nooit werden er elementen toegevoegd die de mens of zijn omgeving totaal vreemd waren.

Godheden en andere wezens vertoonden dezelfde karaktertrekken als de mens, positieve zowel als negatieve, en hielden er gelijkaardige opvattingen op na. Hun houding ten aanzien van mens en maatschappij weerspiegelde die van hun bedenkers en latere vertegenwoordigers, en waren altijd geconditioneerd door leefomgeving en cultuur.

* * *

GODEN EN GODINNEN, SPIEGELS VAN DE MENS

Waarom vertelde geen enkele godheid ooit iets over virussen of dinosaurussen? Waarom aanvaardden zij slavernij en eisten zij mensenoffers?

Goden en godinnen weten zelf niets, aanvaardden of eisen niets, nog steeds niet. Het zijn geen reële maar virtuele wezens. Zij werden alle zonder uitzondering door de mens bedacht, sommige al in de prehistorie, enkele misschien al door voorgangers van de moderne mens of door zijn vroegste tijdgenoten. Godheden kregen daarom hun identiteit, geschiedenis en vermeende kennis mee van hun scheppers.

Als er godheden waren die mensenlevens eisten, was dat omdat het hen ooit zo 'ingefluisterd werd' door hun aardse vertegenwoordigers. Godheden die in een tolerante of een eerder agressieve gemeenschap ontstonden, kregen ook die kenmerken in verschillende doseringen mee. Waar slavernij een normale zaak was, vonden de goden dat onvermijdelijk ook zo. Het offeren van gevangenen, het martelen en vermoorden van 'heksen', 'tovenaars' en 'heidenen', of het onderdrukken van vrouwen en holebitra's, werd nooit door godheden afgekeurd zolang hun aardse vertegenwoordigers of aanbidders daar akkoord mee gingen. Die schaafden hun godheden in de loop der eeuwen wel wat bij, beetje bij beetje, zelden bruusk.

Virtuele godheden blijven spiegels van de menselijke aard en 'gedogen' elk menselijk gedrag. Godheden zijn volgers en likers van de mens, en per definitie zonder eigen kennis en inzichten. Sommige zijn even liefdevol als de mens, andere even brutaal, wraakzuchtig en tiranniek.

* * *

SPIEGELS VAN DE MENSELIJKE KENNIS

Toen duizenden jaren geleden de eerste goden en godinnen bedacht werden, samen met ontelbare andere wezens, wist nog geen mens dat er ooit voor de Mexicaanse kust een meteorinslag geweest was die een eind gemaakt had aan het tijdperk van de grote dinosaurussen. In Europa wist niemand van Australië af, en daar kende niemand Europa of het Midden-Oosten, en dus kenden zij ook elkaars godheden niet. El en Asherah, Bel, Baal en Anath, Ishtar en Astarte kenden ook hun collega's Wodan, Odin en Freya niet, die zelf ook nog nooit van de Regenboogslang en de Droomtijd gehoord hadden. Jahweh, God en Allah kenden het Amerikaans continent niet, noch Quetzalcoatl, Xolotl, Tlaloc of Chaac, en andersom. Boeddha, Jezus en Mohammed hebben nooit over het 'nieuwe' continent gehoord, noch over uranium, plutonium, stamcellen of zwarte gaten. Als het op het scheppen van godheden aankwam, was het altijd en overal 'elk voor zich' geweest, ieder met de kennis waarover hij beschikte, ieder in zijn eigen vertrouwde leefomgeving en cultuur.

Pas rond het jaar -600 gingen Griekse filosofen de oorzaken van gebeurtenissen in materiële en natuurlijke krachten zoeken, zonder een beroep te doen op de tussenkomst van godheden of andere buitennatuurlijke wezens. Sindsdien is de menselijke kennis met struikelen, vallen en opstaan toegenomen en verder geëvolueerd, terwijl diverse religieuze stromingen zich wisten te handhaven zonder het predicaat bijgeloof te krijgen.

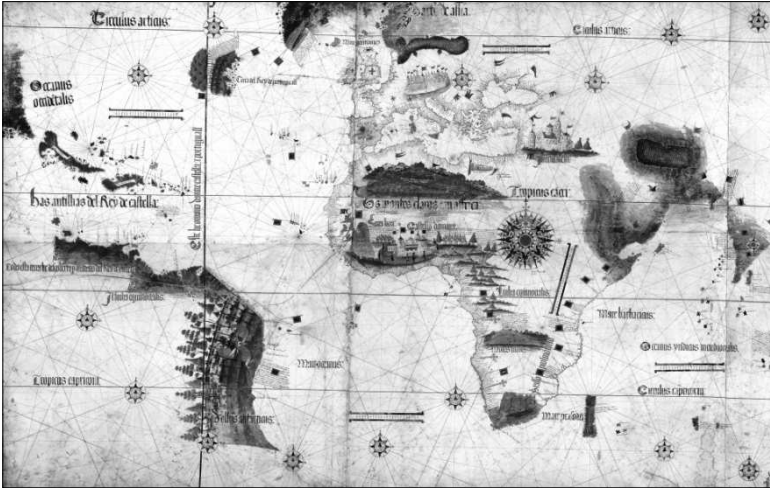
1. ALWETENDE GODEN?

Eeuwenlang werd aan veel gelovigen voorgehouden dat hun godheden 'zowel verleden, heden als toekomst, zelfs onze geheimste gedachten' kennen. Dat werd beweerd, en ook geloofd. Toch heeft geen enkele god op het ogenblik van zijn ontstaan ooit zoveel geweten als eender welke mens die in de laatste decennia een wetenschappelijke vorming kreeg. Veel kinderen van 10 weten nu meer over vulkanen dan eender welke godheid die ooit geschapen werd. Een paar millennia geleden was het uiteraard erg gemakkelijk om over alwetende goden te (s)preken, want maar weinig mensen wisten veel. Zelfs diegenen waarvan aangenomen werd dat ze veel wisten, zoals sterrenwichelaars, auguren en orakels, wisten helemaal niet meer. Wel waren het meesters in manipulatie.

Waar culturen op en met elkaar botsten en gewapende conflicten dreigden, wou ieder wel graag de uitslag van een veldslag van tevoren kennen. Van weerszijden werden dan ook de 'alwetende godheden' geraadpleegd. Vermits geen enkele godheid zomaar rechtstreeks te benaderen is, waren er professionele tussenpersonen die voor het contact zorgden. En toch ging de communicatie soms de mist in. Dat kon uiteraard alleen aan de tussenpersoon toegeschreven worden, want godheden golden écht als alwetend en konden bovendien zelf niet ter verantwoording geroepen worden.

Nog in de 20ste eeuw volgde president Ronald Reagan van de VSA geregeld het 'bovennatuurlijk' advies dat zijn vrouw Nancy bij astrologen inwon. Dat was een blijk van bijgeloof en dus zondig, volgens sommige christenen. Maar ook astrologie is 'een weg naar Jezus', voeren anderen aan, en dus kan het ook geen zondigen zijn. Een en dezelfde godheid kan blijkbaar twee tegenstrijdige meningen hebben. Twee waarheden voor dezelfde prijs. Wat is er nieuw onder de zon?

Het is duidelijk dat de ‘Europese’ huisgoden voor 1492 nog nooit van Amerika of Australië gehoord hadden (Spaanse kaart omstreeks 1500). Geen van alle wisten hoe de aarde er

uitzag en waar zij zich juist op die aarde bevonden. De godheden die in andere werelddelen ‘kind aan huis’ waren, wisten dat evenmin, en geen van alle wisten van elkaars bestaan af. En ‘daarom’ hebben zij er hun gezanten en profeten nooit van op de hoogte kunnen brengen, en werd er in geen enkel heilig boek over geschreven.

Juister gesteld: niet ‘daarom’, wel omdat godheden die alleen als virtuele wezens in de hoofden van hun gelovigen bestaan, en bij al wie erover hoorde vertellen, onmogelijk meer kunnen weten dan diegenen die hen schiepen en in virtueel leven houden.

De scheppers van de godheden begrepen weinig of niets van weer en klimaat, of aardkorsttektoniek. Zij wisten niets over ziektekiemen, ijstijden of erfelijkheid. Hun gekende regio was hun wereld, voor hen de ganse wereld, zowel voor de mens als voor zijn godheden. Een plaatselijke overstroming van grote proporties was er in hun ogen al snel een van wereldomvang. Op een bepaald moment werd de

regio van Tigris en Eufraat voor de bewoners als de navel van de ganse wereld gezien, en dat klinkt nog steeds door in het Bijbels zondvloedverhaal.

De oude godheden weten steeds minder dan de doorsnee moderne mens en worden steeds minder 'alwetend'.

* GODDELIJKE DILEMMA'S

Het moet voor veel rechtgeaarde gelovigen een heikel punt zijn om de beelden van zowel een alwetende, een algoede en bovendien een almachtige godheid met elkaar te verzoenen, of om niet aan te nemen dat de diverse goden zeer vaak totaal onverschillig voor het lot van de mens blijven. Goden komen niet meer tussen 'zoals in een ver verleden'. Bijna alle godheden lijken zich gewoon tevreden te stellen met dagelijkse offergaven, zang en dans van hun aanbidders, alsof dat hén bedwelmt, hén in trance brengt, en niet hun aanbidders.

Echte goden die ook echt alwetend zijn, die verleden en toekomst kennen, hadden millennia geleden al moeten weten hoe slordig de mens met 'hun' schepping om zou springen, en hoe vaak de mens op alle mogelijke vlakken zou ontsporen. En toch zouden ze gedaan hebben 'wat ze gedaan zouden hebben': de dinosauriërs scheppen en weer vernietigen, de mens scheppen, laten begaan en op een paar uitzonderingen na weer vernietigen? Dat 'de mens' diverse goden misnoegde zou men als reden voor goddelijke wraak kunnen aannemen, vanuit menselijk perspectief, maar is wraak iets anders dan een primaire menselijke reactie, een teken van zwakte, en godheden onwaardig? De godheden weerspiegelen hier gewoon de emoties van de mens.

En wat hadden de ammonieten, belemnieten of de dino's hen dan misdaan? De dinosaurussen hadden uiteraard niets misdaan, net zomin als de mens uit de regio van Tigris en

Eufraat, maar Jahweh en eender welke andere godheid wisten maar evenveel als hun 'scheppers', en die kenden geen grote dino's. En de kleine dino's die zij wél kenden, die overleefden, herkenden ze nog niet als zodanig (foto).

Alwetende goden zouden ook geweten hebben dat de mens bijna onafgebroken oorlog zou voeren, en dat hij in de loop der eeuwen miljoenen medemensen zou doden, meer dan de diverse godheden zelf ooit met hun zondvloeden hebben kunnen doden. Alwetende godheden hadden moeten weten dat veel wereldlijke en religieuze leiders opportunisten of brutale ruziemakers zouden zijn, en af en toe 'gewoon psychisch gestoord'. Deze godheden hadden moeten weten dat er ook in hún naam misdaden gepleegd zouden worden, en dat ook hun aardse vertegenwoordigers tot georganiseerde diefstal, verkrachting en moord zouden oproepen, over de ganse wereld, of stilzwijgend, zegenend en zalvend.

Als Allah en God beide zouden bestaan en alwetend zijn, dan zouden zij 'natuurlijk' al lang van tevoren geweten hebben dat er in 2001 een aanslag op het World Trade Center in New York zou komen en dat daar duizenden onschuldige slachtoffers zouden vallen. Erger nog: de aanslagplegers voelden zich zelfs door hun stilzwijgende Allah aangemoedigd. Een echt alwetende God had natuurlijk ook heel goed geweten dat Saddam Hoessein er niets mee te maken had, en dan moeten we besluiten dat Hij 'toegelaten' heeft om nadien nog honderdduizenden onschuldige mensen te vermoorden, verminken en radioactief te besmetten, op bevel van een president die bijna dagelijks Zijn naam misbruikte. Zowel Allah als God hadden dan moeten weten

wie de echte terroristen waren. Dat zij zowel de islamistische terroristen als de christelijke Bush en Blair 'lieten begaan', zou gelovigen tot nadenken moeten stemmen.

Goden zijn echter maar virtuele wezens. Zij weten niets, moedigen niet aan, laten niet begaan, en straffen enkel in een al even virtueel hiernamaals. Christenen als Bush jr. en Blair sr. beseffen ongetwijfeld dat er zelfs voor massamoorden enkel virtuele straffen dreigen.

(Foto: de Twin Towers van het WTC na de aanslag in 2001.)

Als er één schepsel is dat weinig respect voor het werk van zijn vermeende schepper heeft, dan is het wel de mens. De 'door godheden geschapen' biodiversiteit gaat steeds verder achteruit. De aarde wordt met rasse schreden kaalgeplukt en leeggeroofd, in steeds sneller tempo. Eeuwen geleden reeds zorgde kaalkap voor woestijnvorming, en het tempo ligt door de mechanisering nu nog hoger. Hele regio's worden ook nog besmet met chemicaliën en radioactiviteit, en het water van rivieren en oceanen wordt geleidelijk aan verpest, en niet alleen met plastic.

Als het voor een behoorlijk aantal gewone stervelingen al een poos duidelijk is dat de lievelingscreatie van diverse goden 'hún' planeet 'om zeep' dreigt te helpen, en niet in het minst tengevolge van overbevolking, dan moest elke alwetende god

dat toch reeds lang geleden geweten of zien aankomen hebben en alle aardse vertegenwoordigers verwittigd hebben. Het moest niet zo bombastisch als bij Mozes gebeuren. Een gewone droom had volstaan.

Alleen de vertegenwoordiger van de katholieke goden leek daar bij de aanvang van de 21ste eeuw toch anders over te gaan denken. Beter laat dan nooit, maar het illustreert nog maar eens dat 'de goden' alleen maar de inzichten van hun dienaars vertolken, en met hén mee evolueren.

De dodo (foto) en veel andere dieren en planten zijn ondertussen uitgestorven door toedoen van de mens. Dat in het Oude Testament alle dieren ondergeschikt aan de mens verklaard werden, hoeft voor joden, christenen of moslims echt geen reden of verontschuldiging te zijn om diverse soorten uit te roeien of bij gebrek aan territorium te doen uitsterven. Het was echter van meet af aan een verkeerde stellingname. Van Mozes had je niet mogen verwachten dat hij een prognose over de opgang van wetenschap en techniek had kunnen maken, of over industriële revolutie of bevolkingsexplosie, maar alwetende goden zouden zo iets wél geweten hebben. Alwetende goden hadden ervoor kunnen zorgen dat vissen en zeezoogdieren het onderscheid tussen eetbare proteïnen en plastic konden maken, en de mens zelf ook wat 'slimmer' zou zijn.

Er kunnen geen alwetende goden bestaan omdat hun oorspronkelijke bedenkers en latere vertegenwoordigers zelf niet alwetend waren. Als virtuele wezens konden zij niet meer dan de mens weten, nog steeds niet. Als er goden bestonden, algoed, alwetend en almachtig, dan hadden ze wel

beter meteen mensen kunnen scheppen die altijd respect hebben voor andere mensen, voor dieren en natuur, alles wat bij veel mensen en hun diverse soorten leiders blijkt te ontbreken. De eerste mensen waren dat evenmin.

2. DE EERSTE MENSEN

Wie in Europa of het Midden-Oosten ooit verhalen over 'de eerste mens' verzong, was er zich nog helemaal niet van bewust dat er voordien nog andere mensen in hun gebied leefden, zoals de Heidelbergmens en de Neandertaler. Wie vroeger het verhaal over Adam en Eva aan zijn kinderen vertelde, had nog nooit gehoord dat er tot in Palestina en de regio van Tigris en Eufraat ook Neandertalers leefden of geleefd hebben. Wie er niets over wist, stelde er zich ook geen vragen over. En daarom wordt er nergens ter wereld in heilige geschriften over 'de eerste Neandertaler' gerept, over 'de eerste Flores- of Denisovamens', alleen de eerste mens. De goden wisten zelf niet beter omdat hun scheppers nog niet beter wisten. Dat is intussen grondig veranderd, maar toch doen hun aardse religieuze vertegenwoordigers er nog steeds alles aan opdat kinderen eerst de 'religieuze waarheid' leren, voor zij 'de waarheid, niets dan de waarheid en de volledige waarheid' te horen krijgen.

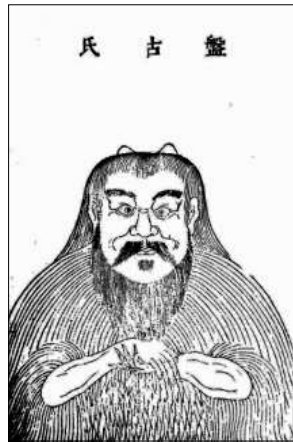
De joodse mythe van Adam en Eva is slechts een van de vele die over de eerste mens of mensen gaat.

Naast Adam en Eva waren er ook Askr en Embla in de Oud-Noorse religie, Wurugag en Waramurungundi bij de

aborigines, Oxomoco en Cipactonal of Nata en Nena bij de Azteken, Mashya en Mashyana in het zoroastrisme, ofte Meshia en Meshiane in het Oud-Perzisch, Kumu-Honua en Lalo-Honua op Hawaï, Malakas en Maganda op de Filipijnen, Tiki en Marikoriko bij de Maori's, Yaab en Yop bij de West-Afrikaanse Serer, Kintu als eerste man bij de Bantoes, en de door vuurgod en smid Hephaistos geschapen Pandora, de eerste vrouw volgens de oude Grieken. Dat zij net als Eva voor alle ellende op aarde zorgde, is wellicht geen toeval, wel een afspiegeling van de maatschappelijke houding ten aanzien van de vrouw.

* PAN GU

Volgens de taoïsten in China kwam de eerste mens Pan Gu of P'an Ku (afbeelding) uit de oorspronkelijke chaos, een ei. Hij was behaard, droeg twee horens en twee slag tanden. In een andere versie van hun scheppingsverhaal kwamen 'de mensen' voort uit de parasieten die in de pels van Pan Gu's lichaam huisden.

In de vroeg-Indische religie was de eerste mens Manu, 'man', die de eerste wetten in het Sanskriet uitvaardigde. Over Manu wordt ook in de Veda's geschreven dat hij als eerste mens aan de goden offerde. De eerste vrouw, de 'dochter van Manu', werd pas ná 'de zondvloed' geboren, uit Manu's offer van boter en karnemelk.